

## *Missie naar Ladakh (India) 11-6-2012 t/m 17-6-2012*

Op een druilerige vroege ochtend, vier dagen voordat we daadwerkelijk gaan beginnen met checken, kom ik aan op het vliegveld in Leh. Een prachtige vlucht over de enorme toppen van de Himalaya. Het laatste stuk is bewolkt en wel spannend als je weet dat de piloot op zicht in het dal moet landen. In de veronderstelling dat er missieleden achter me aankomen wacht ik een tijdje op het vliegveld. Helaas, na enige tijd kom ik erachter dat de vlucht die driekwartier later zou landen terug is gekeerd naar Delhi. Achteraf blijkt dat de piloot te weinig zicht had en er teveel turbulentie was om te landen. De volgende dag komt de rest van de groep gelukkig aan, wel nadat ze driekwartier boven Leh rondjes hebben gevlogen vanwege de bewolking.

Leh ligt op 3500m hoogte, daarom is iedereen een aantal dagen eerder gekomen om de tijd te hebben om te acclimatiseren. De hoogte is een bijzondere ervaring, je moet leren om jezelf niet voorbij te lopen. Het normale looptempo voor Nederland geeft je in Leh het gevoel alsof je aan het hardlopen bent. Daarnaast ook kans op hoogteziekte, wat bij velen van ons leidde tot hoofdpijn, weinig eetlust en vermoeidheid. Het voordeel van deze dagen is dat je de tijd hebt om elkaar te leren kennen en de toerist uit te hangen. Daar hebben we dan ook volop van genoten. We hebben Boeddhistische kloosters in de buurt bekeken, deze zijn erg mooi met prachtige fel gekleurde beelden en vlaggen. De bergen zijn hier overweldigend met de besneeuwde toppen, daarnaast kaal, maar zo mooi van kleur (grijs, rood, groen) en vorm. Doordat we tijdens het checken veel gereden hebben om op andere locaties te komen hebben we hier volop van genoten.



*Maandag 11 juni* beginnen we met datgene waarvoor we gekomen zijn: het checken. Eerst nog 2 uur met de schoolbus naar Likir waar we Ad van Prana Planet ontmoeten. We slapen in het guesthouse dat hij beheert voor een Ladakhi. In Likir worden de overgebleven bankjes vol gestopt met kinderen van de gemeentelijke school die meerijden naar Alchi, de checklocatie die nog een uur rijden verderop ligt. Daar op het schoolplein van het Ladakh Alchi Institute heel veel kinderen! Werk aan de winkel, want door al dat gereis hebben we alleen de middag om te checken. Met hulp van de leerkrachten en de oudste kinderen is de bus zo leeg en liggen onze spullen in de school. De eerste keer installeren verloopt vlotjes en we kunnen aan het werk.

Door de leerkrachten wordt er getolkt en zo nodig extra informatie gegeven. Het hoofd van de school heeft zich goed voorbereid en hij ziet er op toe dat de kinderen die naar zijn idee wat mankeren extra

goed door ons bekeken worden. Helaas zijn er geen ouders bij dus proberen we onze boodschap via de leerkrachten en de kinderen zelf over te laten komen. We zien veel slechte gebitten, groeiachterstanden en bloedarmoede. Hier proberen we wat aan te doen met multivitamines, ijzertabletten, poetsinstructies, tandenborstels en tandpasta. Ook praten we over goede voeding. De winter is voor de Ladakhi wat gezonde voeding betreft een moeilijke periode. Door de kou en de sneeuw is Ladakh over de weg gedurende een half jaar niet bereikbaar. Er wordt wel wat aan groente en fruit ingevlogen maar dat is schreeuwend duur en voor veel mensen niet te betalen. Men eet in de winter met name rijst, bonen en aardappelen en weinig groenten. We hebben het idee dit terug te zien in de groeiachterstand en bloedarmoede van de kinderen. In de zomer lijkt de voeding in elk geval op de scholen goed te zijn met voldoende groente.



Deze 1<sup>e</sup> dag zien we ongeveer 150 kinderen. Aangezien we dit in een middag gedaan hebben, hebben we heel hard gewerkt! Helaas hebben we een deel van de kinderen uit Likir nog niet gezien, die gaan mee terug in de bus en zullen morgenochtend terugkomen bij het hotel.

De kinderen van de school in Alchi hebben een dansvoorstelling voorbereid. Omdat het al laat is gaan deze kinderen ook mee in de bus naar het hotel om daar de voorstelling te geven. Met een overvolle bus terug naar Likir. Hier en daar stoppen we nog om kinderen af te zetten bij huis (of nomaden tent) en ontvangen we een pakketje. 's Avonds een gevarieerde dansvoorstelling in lokale klederdracht.



*Dinsdag 12 juni.* De dag begint met een ontbijt in de tuin. Daarna installeren we ons in de tuin om nog 35 kinderen van het Ladakh Alchi Institute die vlakbij het guesthouse wonen te kunnen checken. Het is ontspannen werken in de buitenlucht. Net op het moment dat we alle spullen hebben ingepakt, komt er nog een vader met zijn dochter aan. Het is moeilijk om te besluiten dat we niet



voor één kind de boel uit gaan pakken. Ad stelt voor dat vader en dochter meerijden en dat Ad de bus terug betaalt. Dit blijkt een goed voorstel want bij het checken heeft ze een op "het oor" ernstige hartruis, ze groeit daarbij niet goed en heeft bloedarmoede. Daarmee heeft ze een grote kans op een hartafwijking, waarvoor ze wordt verwezen naar het ziekenhuis in Leh.

Die middag checken we op de New Millennium school in Leh en komen er kinderen van de Riglam school. Met hulp van enthousiaste vertalers van de hoogste klassen (17-18 jaar oud) zien we 80 kinderen. Het is erg leuk om met de jongeren samen te werken. Vorig jaar waren ze ook allemaal van de partij, ze vonden het toen zo leuk dat de helft nu ook dokter wil worden! Gezien het enthousiasme, de liefdevolle benadering van de kinderen en het harde werken, hoop ik dat het ze gaat lukken! De tanden zijn op deze school wat beter. Mogelijk komt dit doordat ze na de missie van vorig jaar ingevoerd hebben dat de oudere kinderen de jongere kinderen helpen met tandenpoetsen.

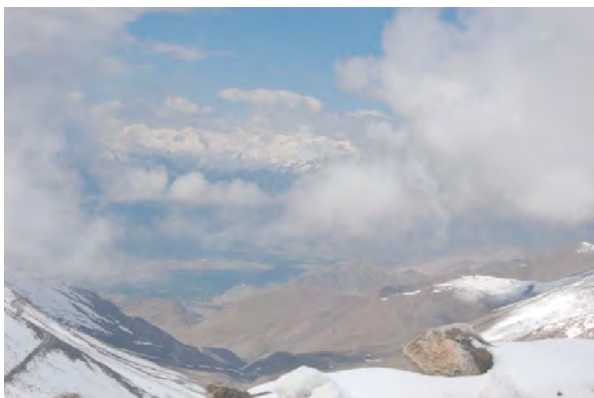


Woensdag 13 juni hebben we opnieuw gecheckt op de New Millennium school en doordat we een deel van de spullen konden laten liggen zijn we zo geïnstalleerd. Deze ochtend zijn we te gast bij de dagopening. De kinderen staan keurig in rijen, de leerkrachten lopen er tussendoor om hier en daar wat te corrigeren. Eerst een ochtendgebed, daarna overhoring van het huiswerk per klas en daarna per klas nog een kind dat een voordracht houdt of een liedje zingt. Dit alles wordt voorgezeten door een leerling van de oudste klassen. In het openbaar spreken wordt hier al vanaf 3 jaar geoefend! Dit alles onder toezicht van de Lama van de school. Daarna mag Luc vertellen over tandenpoetsen en handenwassen en krijgen de kinderen de kans om vragen te stellen. Er worden goede vragen

gesteld over de oorzaken van bloedarmoede, hoofdpijn (weinig drinken), bloedneus (droge lucht) en slecht groeien. Een groot deel van de problemen die we tijdens de carroussel voorgelegd krijgen komen zo al ter sprake. Daarna gaan we weer aan de slag. Ook vandaag een zeer productieve dag waarbij we 250 kinderen zien van de BVN school en de Druk Padma school.



*Donderdag 14 juni* is een reisdag. Met drie jeeps rijden we over een pas van 5603m, de hoogste berijdbare pas ter wereld. Drie dagen geleden was de pas nog afgesloten vanwege sneeuwval de dagen ervoor. Het leger is erg actief in het schoonhouden van deze pas. Het is de enige weg naar de Nubra vallei, die toegang biedt aan het grensgebied met Pakistan. Gelukkig is de pas open op de dag dat wij erover gaan. Een erg spannende en prachtige tocht, over een onverharde weg met diepe afgronden ernaast, veel sneeuw en mooie vergezichten. Op de top merk je pas wat hoogte met je doet. We overnachten de komende dagen in de Organic Retreat van dokter Nordan Otzer in Hundur. Een luxe camping met grote tenten, goed sanitair en lekker eten! De komende dagen werken we samen met deze nog jonge dokter die hier in de omgeving veel medische projecten heeft opgezet. Hij is geboren en getogen in Ladakh. Na zijn medische opleiding is hij terug gegaan naar Ladakh. 's Avonds leidt hij ons rond door het dorp, hij kan veel vertellen over het Boeddhisme en hoe mensen hier leven; erg interessant.



*Vrijdag 15 juni* checken we op de Army Goodwill School in Hundur. Zoals gezegd is de Nubravallei belangrijk voor het leger, er zijn hier dan ook veel soldaten uit India gestationeerd. De vrouwen en kinderen van deze soldaten wonen hier ook. De kinderen gaan naar de Army Goodwill School en veel van de dames werken er als leerkracht. Daarnaast gaan ook Ladakhi kinderen uit de buurt naar deze school. De checklocatie is niet ideaal, een hal met tegels op de vloer en een laag plafond, wat het erg



gehorig maakt. Nordan heeft geregeld dat ook de ouders aanwezig zijn. Hierdoor is het een drukte van jewelste. De ouders zijn minder goed in stil zijn en op de plaats blijven zitten dan de kinderen. We kunnen nu gelukkig wel al onze voorlichting direct aan de ouders geven. Dit geeft een goed gevoel omdat dit een stuk effectiever zal zijn. Om een uur of drie hebben we 180 kinderen gezien en zijn we gesloopt. De kinderen t/m 8 jaar hebben we gezien, daarom besluiten we te stoppen. Het verschil tussen Ladakhi kinderen en Indiase kinderen van de andere kant van de Himalaya, wordt hier wel duidelijk. De laatste kinderen zijn gezonder en groeien beter. Ook komen hier de eerste kinderen met overgewicht voorbij.



*Zaterdag 16 en zondag 17 juni* checken we op de Lamdon school in Diskit, vlakbij Hundur. Dit is de school waar Nordan in het bestuur zit. De eerste dag zijn de "day scholars" aan de beurt en op zondag (vrije dag) de kinderen die in het internaat van de school zitten. Ook hier zijn veel ouders aanwezig. Daarnaast vandaag ook baby's, broertjes en zusjes van de schoolkinderen en kinderen van mensen die in de buurt van de school wonen. We checken hier buiten, wat vergeleken met de dag ervoor erg prettig werkt. Studenten die elders in India studeren, maar nu voor vakantie terug zijn, vertellen. De oudste jongens van de school voorzien ons van drinken en versnaperingen (dat is hier blijkbaar een mannentaak). Als afsluiting een dansvoorstelling. Aan het eind worden wij vriendelijk doch dringend verzocht ons dansje op te voeren op de Ladakhi tophit. Gelukkig komen de kinderen ons al snel bijstaan en wordt het een prachtige afsluiting van een hele productieve week waarin we 900 kinderen hebben gezien. Daarnaast hebben we veel gezien van de prachtige omgeving en Ladakhi cultuur!



Willemeijn Jager